

Beleidsregel vergunningverlening gesloten bodemenergiesystemen Morgenstond Den Haag 2025

Toelichting

Het college vindt duurzaamheid belangrijk en wil in dat kader het gebruik van bodemenergie stimuleren. Bodemenergie is een hernieuwbare energiebron die gewonnen wordt uit de grond. Bodemenergie gebruikt de warmte die van nature aanwezig is in de bodem en het grondwater tot 500 meter diep. Er zijn open en gesloten bodemenergiesystemen. Om aantasting van de bodem door bodemenergiesystemen te voorkomen is de Verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen Den Haag 2020 (RIS303026 en RIS317226) vastgesteld. In die verordening zijn gebieden aangewezen waar al meerdere bodemenergiesystemen aanwezig zijn of gepland zijn.

Het college kan een omgevingsvergunning verlenen voor het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem. Deze vergunning wordt op grond van artikel 5.13b, negende lid, juncto artikel 2.2a, zesde lid, van het Besluit omgevingsrecht geweigerd wanneer het bodemenergiesysteem interferentie veroorzaakt met een ander bodemenergiesysteem of wanneer er anderszins sprake is van ondoelmatig gebruik. In deze beleidsregel wordt aangegeven wanneer daarvan naar het oordeel van het college sprake is. De beleidsregel is onderbouwd met het door een externe partij opgestelde rapport "Vooronderzoek grootschalige inzet bodemenergie Morgenstond – Den Haag", waarvan de conclusies zijn bijgevoegd in de bijlage.

Besluitvorming

Het college van burgemeester en wethouders van Den Haag,

gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht,

besluit vast te stellen de Beleidsregel vergunningverlening gesloten bodemenergiesystemen Morgenstond Den Haag 2025:

Artikel 1 Begrips omschrijving

In deze beleidsregel wordt verstaan onder:

college:	college van burgemeester en wethouders van Den Haag;
interferentie:	zie de omschrijving in de Verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen Den Haag 2020;
interferentiegebied:	zie de omschrijving in de Verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen Den Haag 2020;
gesloten bodemenergiesysteem:	zie de omschrijving in de Verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen Den Haag 2020;
open bodemenergiesysteem:	een installatie waarmee van de bodem gebruik wordt gemaakt voor de levering van warmte of koude ten behoeve van de verwarming of koeling van ruimten in bouwwerken, door grondwater te onttrekken en na gebruik in de bodem terug te brengen, met inbegrip van bijbehorende bronpompen en warmtewisselaar en, voor zover aanwezig, warmtepomp en regeneratievoorziening.

Artikel 2 Reikwijdte

Deze beleidsregel is van toepassing op aanvragen om een omgevingsvergunning voor bodemenergiesystemen waarvoor het college bevoegd gezag is.

Artikel 3 Toetsing vergunning gesloten bodemenergiesystemen binnen interferentiegebied

Van interferentie of ondoelmatig gebruik van bodemenergie in de zin van artikel 5.13b, negende lid, van het Besluit omgevingsrecht is sprake indien:

- de aanleg van een gesloten bodemenergiesysteem (mede) plaatsvindt buiten de eigendom van de aanvrager of initiatiefnemer, indien daardoor op belendende percelen de aanleg van een bodemenergiesysteem niet meer mogelijk is zonder interferentie te veroorzaken dan wel de mogelijkheden voor aanleg van een ander bodemenergiesysteem ernstig worden beperkt;
- het bodemenergiesysteem of één of meer onderdelen daarvan, aan te leggen in het interferentiegebied Morgenstond, dieper reiken dan 115 meter beneden maaiveld.

Artikel 4 Geldigheidsduur omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor een gesloten bodemenergiesysteem wordt op grond van artikel 2.33, tweede lid, onder a. van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht drie jaar na indiening door het college ingetrokken als er op dat moment geen gebruik van de vergunning is gemaakt.

Artikel 5 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking op 1 januari 2025.

Artikel 6 Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel vergunningverlening gesloten bodemenergiesystemen Morgenstond Den Haag 2025.

Bijlage Conclusie Vooronderzoek grootschalige inzet bodemenergie Morgenstond – Den Haag (26 juli 2023), behorend bij Beleidsregel vergunningverlening gesloten bodemenergiesystemen Morgenstond Den Haag 2025

Conclusie over de inpasbaarheid van de combinatie van gesloten en open bodemenergie in het gebied Morgenstond. Potentiële knelpunten tussen toekomstige GBES (gesloten bodemenergiesystemen) en OBES (open bodemenergiesystemen) zijn gebaseerd op:

- De grootte van het perceel waar mogelijk OBES worden gerealiseerd en daarmee de flexibiliteit die een initiatiefnemer voor OBES zal hebben in het bepalen van de bronposities.
- De afstand tussen enerzijds de percelen waar mogelijk GBES worden gerealiseerd en anderzijds de percelen waar OBES mogelijk worden gerealiseerd.
- De verwachte grootte van het OBES (monobron of doublet).

Hieruit komen drie potentiële knelgebieden naar voren (zie onderstaande figuur):

1. Tre Volte, Dedemsvaartweg. Op basis van de energievraag is hier net aan een doublet benodigd. Echter, indien een nabijgelegen gesloten bodemenergiesysteem een vergunningaanvraag voor een doublet in de weg ligt, kan de initiatiefnemer uitwijken naar A) twee monobronnen (monobronnen kunnen dicht op GBES worden geplaatst zonder negatieve effecten, of B) een monobron plus bijleveren vanuit lucht-water warmtepompen. Deze opties werken kostenverhogend voor de initiatiefnemer, maar bodemenergie blijft mogelijk.
2. Kop van Leyweg. Hier is de energievraag onbekend. Gezien de grootte van het gebied en bij standaardinvulling van eventuele nieuwbouw (appartementencomplexen) wordt hier een monobron verwacht. In dat geval is er geen knelpunt met het ten noorden gelegen gebied waar mogelijk gesloten bodemenergiesystemen worden ontwikkeld. Mocht de energievraag hoger zijn dan hetgeen wat 1 doublet kan leveren, kan worden uitgeweken naar de opties beschreven onder punt 1.
3. Denekampstraat en Florence, Loevesteinlaan. De energievraag is hier hoog en er zullen meerdere doubletten nodig zijn. Met name bij Florence, Loevesteinlaan, is de ruimte voor bronnen zeer beperkt. Voor deze ontwikkeling is de inpassing van voldoende bodemenergiecapaciteit ook zonder nabijgelegen gesloten open bodemenergiesystemen reeds problematisch. Potentieel moet worden uitgeweken naar de openbare ruimte. Indien een gesloten bodemenergiesysteem aan de noordzijde van het in rood aangegeven gebied wordt geplaatst, kan dit de situatie voor de inpasbaarheid van het open systeem verergeren. De kans dat er in het rood aangegeven gebied in de nabije toekomst een gesloten bodemenergiesysteem wordt gerealiseerd, wordt echter klein geacht. Immers is in nog geen enkele van de rood omkaderde gebieden door een particulier een gesloten bodemenergiesysteem gerealiseerd. Voordat gesloten bodemenergiesystemen inpasbaar worden in het gebied zal de bestaande bouw namelijk eerst goed moeten worden na geïsoleerd. Desalniettemin valt niet uit te sluiten dat particulieren dit in de nabije toekomst toch gaan doen.

Figuur: Potentieel gebruik bodem voor gesloten bodemenergiesystemen (rode gebieden) en open bodemenergiesystemen (oranje gebieden) inclusief mogelijke knelpunten (zwarte ellipsen)

Concluderend wordt gesteld dat er op dit moment geen harde noodzaak is voor een bodemenergieplan op grond van interferentie tussen GBES en OBES. Een bodemenergieplan en het bijbehorende interferentiegebied kennen echter een lange aanloop. Om een mogelijke groei van het aantal aanvragen voor te zijn kan het toch raadzaam zijn om nu al een interferentiegebied te gaan opstellen. Een groei van het aantal aanvragen kan voorkomen doordat nieuwbouwwontwikkelingen voor de ruimteverwarming niet worden aangesloten op de stadsverwarming. Voor de warmte- en koudevraag wordt dan met name toepassing van bodemenergie verwacht. Voor de grotere ontwikkelingen verwachten we toepassing van open bodemenergiesystemen in het 3e WVP (watervoerend pakket). Dit pakket willen we reserveren voor open bodemenergiesystemen. In het gebied zijn 3 locaties aangewezen waar interferentie tussen open en gesloten bodemenergiesystemen kan optreden. We stellen voor het deelgebied met de nieuwbouwwontwikkelingen aan te wijzen als interferentiegebied. De gesloten bodemenergiesystemen worden daardoor vergunningplichtig. Aan de vergunning kunnen voorwaarden worden gekoppeld. In het interferentiegebied zal aan gesloten bodemenergiesystemen een diepterestrictie worden toegekend tot maximaal de basis van het 2e watervoerende pakket, gelegen op ca. 115 m – N.A.P.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2

Deze beleidsregel heeft betrekking op de bevoegdheid van het college om een omgevingsvergunning te verlenen voor een gesloten bodemenergiesysteem op grond van artikel 5.13b, negende lid, juncto artikel 2.2a, zesde lid, van het Besluit omgevingsrecht. De geografische reikwijdte van de onderhavige beleidsregel is beperkt tot het op basis van de Verordening interferentiegebieden bodemenergiesystemen Den Haag 2020 aangewezen interferentiegebied Morgenstond.

Artikel 3 , onder a

Deze beleidsregel is ingesteld vanuit de behoefte om de schaars beschikbare openbare ruimte in Morgenstond, met een diversiteit aan in te passen functies, niet ook nog met de opgaaf voor het inpassen van gesloten systemen te belasten, naast de opgaaf voor het inpassen van open systemen. Hier is ge-

kozen voor een beperking ten nadele van gesloten systemen ten opzichte van open systemen. Hiervoor is gekozen omdat partijen die gebruik willen maken van open systemen voor de inpassing reeds (deels) afhankelijk zijn van inpassing in de openbare ruimte. Dit gebruik past niet indien een deel van de beschikbare ruimte ook nog, voor de inpassing van open systemen, reeds vergeven wordt voor de aanwezigheid van gesloten systemen.

Artikel 3, onder b

Om zowel de toepasbaarheid van gesloten en open systemen in Morgenstond mogelijk te maken worden gesloten systemen toegestaan tot een diepte van 115 meter beneden maaiveld. Door een maximale diepte in te stellen voor gesloten systemen wordt voorkomen dat ze worden toegepast in het derde watervoerende pakket, waarmee ze de toepasbaarheid van open systemen gaan belemmeren. De onderbouwing van deze beleidsregel is uitgewerkt in het Vooronderzoek grootschalige inzet bodemenergie Morgenstond Den Haag. De conclusie van het Vooronderzoek is opgenomen als bijlage van deze beleidsregel.

Artikel 4

Een bodemenergiesysteem dat bekend is bij de gemeente of de provincie Zuid-Holland is bij wet beschermd tegen interferentie. Hiermee kunnen omgevingsvergunningen commerciële waarde vertegenwoordigen. Bij het afgeven van de vergunningen worden andere initiatiefnemers belet om ter plaatse activiteiten in de ondergrond te ontwikkelen. Om dit te voorkomen zal het college gebruik maken van de mogelijkheid in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (artikel 2.33, tweede lid onder a) om de vergunning na drie jaar in te trekken wanneer er geen gebruik van gemaakt is.

Den Haag, 17 december 2024
Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
Ilma Merx

de burgemeester,
Jan van Zanen